

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Навчально-науковий інститут філології та журналістики

Кафедра журналістики, реклами та PR

Укладачі:

БАШМАНІВСЬКИЙ Валерій, доцент
ДАВИДОВА Людмила, доцент
ДЮЖЕВА Катерина, старший викладач

**Методичні рекомендації
до підготовки кваліфікаційних робіт
у сфері видавництва та поліграфії**

Методичні рекомендації
до виконання кваліфікаційних (дипломних) робіт
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності G20 Видавництво та поліграфія
освітньої програми «Видавництво та поліграфія»

Житомир – 2026

*Рекомендовано
вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка,
протокол № 11 від 29.05.2026 р.*

Рецензенти:

1. Соломія Онуфрив – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української преси факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка;

2. Валентина Вареник – доктор філософії (PhD), старший викладач кафедри видавничої справи та редагування, заступник директора навчально-наукового видавничо-поліграфічного інституту Національного технічного університету «Київський політехнічний університет імені Ігоря Сікорського»;

3. Олег Богуславський – доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри журналістики, реклами та PR Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Методичні рекомендації до підготовки кваліфікаційних робіт у сфері видавництва та поліграфії. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційних (дипломних) робіт для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності G20 Видавництво та поліграфія освітньої програми «Видавництво та поліграфія» [Електронний ресурс] / укладачі: Башманівський В., Давидова Л., Дюжева К. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2026. 24 с.

Методичні рекомендації розроблено з метою допомогти та зорієнтувати здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності G20 Видавництво та поліграфія освітньої програми «Видавництво та поліграфія» у методичних аспектах підготовки та написання кваліфікаційної (дипломної) роботи. Укладачі наводять детальне роз'яснення особливостей опрацювання теоретичної та практичної частини, акцентують увагу на науковості дослідження та правильному оформленні структурних частин роботи. Надано також поради щодо планування та організації науково-дослідного процесу. Особливу увагу приділено проектуванню технологічного маршруту для різних видів видавничо-поліграфічної продукції, які можуть бути об'єктом кваліфікаційної (дипломної) роботи бакалавра спеціальності G20 Видавництво та поліграфія.

ЗМІСТ

Вступне слово	4
Мета, завдання кваліфікаційної (дипломної) роботи	4
Проектування технологічного маршруту	6
Маршрут для друку серії плакатів (5 штук)	6
Розроблення та реалізація серії плакатів як кваліфікаційного проєкту	8
Маршрут для друкованої продукції (на прикладі книжкового видання)	10
Маршрут для паковальної продукції (на прикладі картонної коробки)	12
Маршрут для електронної (цифрової) продукції (на прикладі мультимедійного лонгріду)	13
Підготовка та реалізація кваліфікаційних проєктів у видавництві та поліграфії	14
Основне у структурі та оформленні бакалаврської роботи	15
Підготовка анотації для кваліфікаційних (дипломних) робіт	16
Перевірка рівня оригінальності тексту дипломної роботи.....	17
Публічний захист кваліфікаційних (дипломних) робіт видавців-поліграфістів	18
Додатки	20
Додаток 1. Оформлення титульного аркуша кваліфікаційних (дипломних) робіт.....	20
Додаток 2. Оформлення анотацій до кваліфікаційних (дипломних) робіт	22
Додаток 3. Оформлення змісту до кваліфікаційних (дипломних) робіт	23
Література	24

ВСТУПНЕ СЛОВО

Кваліфікаційна (дипломна) робота є завершальним етапом підготовки здобувача вищої освіти першого (бакалаврського) рівня та формою підсумкової атестації. Вона засвідчує рівень сформованості професійних компетентностей і готовність студента до фахової діяльності у сфері видавництва та поліграфії.

Кваліфікаційна (дипломна) робота передбачає виконання та належного оформлення здобувачем самостійного науково-практичного або проектного дослідження. Робота має поєднувати теоретичні положення та практичні результати. Під час проведення дослідження та втілення проекту потрібно систематизувати та поглибити набуті знання. Таким чином здобувач демонструє вміння аналізувати інформацію, працювати з науковими джерелами та нормативними документами, використовувати сучасні програмні й технічні засоби. Важливим є вміння обґрунтовувати прийняті технологічні рішення та доводити їх практичну доцільність. Результатом дипломного проекту є розроблений видавничо-поліграфічний або мультимедійний продукт, а також відповідні проектні чи технологічні рішення, що стосуються його підготовки та реалізації. Виконання роботи здобувачем здійснюється відповідно до вимог освітньої програми та під керівництвом наукового керівника. Кваліфікаційна робота є підставою для оцінювання результатів навчання та ухвалення рішення щодо присудження здобувачеві відповідного ступеня вищої освіти.

Метою цих методичних рекомендацій є надання допомоги студентам у процесі підготовки дипломної роботи. Рекомендації спрямовані на забезпечення логічної структури роботи, наукової обґрунтованості результатів і правильного оформлення пояснювальної записки.

Процес підготовки дипломної роботи умовно поділяється на три етапи:

- 1) організаційний (вибір теми, визначення концепції та завдань, розробка схеми технологічного процесу, вибір матеріалів і апробація результатів);
- 2) змістовний (аналіз джерел, виконання проекту, обґрунтування рішень);
- 3) оформлювальний (підготовка пояснювальної записки, супровідних документів і презентаційних матеріалів).

Таким чином, у кваліфікаційній (дипломній) роботі узагальнюються результати попередньої навчальної діяльності здобувача вищої освіти, зокрема виконаних проектів і проходження практики. Вона має бути цілісним дослідженням із практично значущими результатами, а не сукупністю окремих матеріалів.

МЕТА, ЗАВДАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ

Метою підготовки кваліфікаційної (дипломної) роботи є комплексна перевірка рівня сформованості професійних компетентностей здобувача вищої освіти. Реалізується вона шляхом розроблення власного видавничо-

поліграфічного або мультимедійного продукту чи технологічного рішення, а також підготовки пояснювальної записки з їхнім обґрунтуванням і аналізом.

Кваліфікаційна робота спрямована на розв'язання актуальної науково-практичної проблеми у сфері видавництва та поліграфії. Результатом роботи має бути конкретний продукт або рішення, яке може бути використане у професійній діяльності, навчальному процесі або виробництві. Під час виконання дипломної роботи здобувач вищої освіти повинен продемонструвати здатність самостійно визначати проблему дослідження, формулювати мету і завдання, аналізувати сучасний стан галузі, розробляти концепцію продукту та обґрунтовувати прийняті дизайнерські, технологічні й організаційні рішення. Важливим є також уміння враховувати потреби цільової аудиторії, вимоги ринку та сучасні тенденції розвитку видавничо-поліграфічної сфери.

Основними **завданнями** кваліфікаційної роботи є:

- # аналіз сучасних тенденцій розвитку видавничо-поліграфічної галузі в Україні та світі;

- # дослідження обраної тематики, ринку та аналогів відповідної продукції;

- # визначення проблеми, мети та завдань дослідження;

- # розроблення концепції видавничого, поліграфічного або мультимедійного продукту;

- # обґрунтування дизайнерських, композиційних, технологічних і технічних рішень;

- # вивчення потреб цільової аудиторії та врахування її характеристик у процесі проектування;

- # підготовка та реалізація практичної частини роботи (макета видання, серії друкованої продукції, електронного видання або іншого продукту);

- # визначення технічних параметрів продукту (формат, обсяг, матеріали, технологія виготовлення, ресурсне забезпечення);

- # аналіз отриманих результатів, оцінка їхньої якості та практичної цінності;

- # формулювання висновків і рекомендацій щодо подальшого використання або вдосконалення розробленого продукту;

- # дотримання вимог академічної доброчесності та встановлених норм оформлення роботи.

Підготовлена та оформлена згідно з вимогами до кваліфікаційних (дипломних) робіт Житомирського державного університету імені Івана Франка кваліфікаційна робота має засвідчити готовність здобувача до самостійної професійної діяльності у сфері видавництва та поліграфії, його здатність створювати якісний продукт і обґрунтовувати прийняті рішення відповідно до сучасних вимог галузі.

ПРОЄКТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОГО МАРШРУТУ

Проектування технологічного маршруту є одним із основоположних етапів бакалаврської роботи. Саме ця частина роботи над бакалаврським дослідженням демонструє здатність майбутнього фахівця поєднувати технічні параметри обладнання, властивості матеріалів та вимоги до якості готового продукту.

Процес розробки технологічного маршруту вимагає від здобувача не лише глибоких технічних знань, а й здатності до стратегічного аналізу виробничих процесів. Провідним аспектом, який визначає професійний рівень проєкту, є обґрунтування економічної доцільності вибору конкретного обладнання та технології друку. Вибір методики виготовлення продукції не може бути довільним. Адже він повинен базуватися на розрахунках накладу, терміну виконання та собівартості одиниці виробу. Наприклад, для малотиражних видань або персоналізованої продукції (до 500 примірників) найбільш раціональним є проектування цифрового маршруту. Причина цього полягає в тому, що він уникає дорогих та часомістких процесів виготовлення друкарських форм. Натомість для масового виробництва пакування чи періодики економічно виправданим є використання флексографічного або офсетного друку, де висока швидкість роботи та низька вартість витратних матеріалів на великих накладах значно знижують загальні витрати.

Для досягнення якісного виконання бакалаврської дипломної роботи видавничо-поліграфічного напрямку недостатньо просто перерахувати послідовність етапів. Тому такого важливого значення надається розробці комплексної технологічної карти, яка слугуватиме інструкцією з управління якістю на кожній ланці виробництва. Такий орієнтир повинен містити чітко визначені контрольні точки якості, що дозволять мінімізувати відсоток браку та забезпечити відповідність продукції державним або галузевим стандартам. Для друкарського процесу такими параметрами є оптична щільність фарбового шару (контролюється денситометром), точність суміщення кольорових відтисків та баланс «фарба-вода» в офсеті. На етапах післядрукарської обробки особлива увага приділяється точності ліній згину при фальцюванні, міцності клейового з'єднання та відсутності тріщин на згинах картону. Деталізація цих параметрів у дипломному проєкті демонструє готовність випускника до вирішення реальних виробничих завдань, де контроль якості є невід'ємною частиною технологічного циклу.

1. Маршрут для друку серії плакатів (5 штук)

Цей маршрут орієнтований на виготовлення великоформатної візуальної продукції з високими вимогами до якості зображення, точності кольоровідтворення та узгодженості стилістики всієї серії.

Технологічні етапи:

1. Додрукарська підготовка. Розробка дизайну серії плакатів, підготовка макетів, робота над форматуванням, перевірка pdf-файлів, кольорокорекція та приведення до моделі СМҮК.

2. Друк. Опис друкарського обладнання, поіграфічних матеріалів, калібрування кольору, друк плакатів цифровим або офсетним способом.

3. Післядрукарська обробка. Сушіння або закріплення фарби, різання у формат, ламінування та додаткове оздоблення.

4. Контроль якості. Перевірка кольору, різання, відповідності формату та відсутності дефектів.

Специфікація для дипломної роботи:

обладнання (цифрові друкарські машини, аркушеві офсетні машини, різальні машини, ламінаційні установки, системи кольороконтролю);

матеріали (крейдований папір, постерний папір, друкарські фарби, ламінаційні плівки, УФ-лаки);

режими (швидкість друку, температура закріплення фарби, тиск друкарських циліндрів, параметри ламінування, щільність фарбового шару).

Технологічний маршрут виготовлення серії плакатів є процесом, що поєднує вимоги до художньої виразності та технічної точності відтворення зображення. На відміну від багатосторінкових видань, плакат виконує функцію швидкої візуальної комунікації, тому особливого значення набуває якість кольору, контрастність та чіткість деталей.

Процес розпочинається з етапу **додрукарської підготовки**, де формується єдина концепція всієї серії плакатів. Здобувачу варто пам'ятати про те, що завдання полягає у забезпеченні стилістичної цілісності п'яти макетів. Звісно ж, це досягається шляхом узгодження кольорової гами, шрифтових рішень і композиції. Після завершення дизайну виконується технічна перевірка файлів. Це контроль роздільної здатності (зазвичай 300 dpi), наявність вильотів під обріз та коректність кольорових профілів. Важливим етапом є кольорокорекція, оскільки великі площі заливок у плакатах потребують точного налаштування для уникнення смугування та інших дефектів друку.

На **друкарському етапі** обирають матеріали та технології. Потрібно пам'ятати і про вимоги до якості. Для підготовки бакалаврської дипломної роботи потрібно розробити, підготувати та надрукувати серію із 5 плакатів. Для невеликих тиражів доцільно використовувати цифровий друк, який забезпечує швидкість виробництва та гнучкість без виготовлення друкарських форм. У разі більших накладів застосовується офсетний друк, що гарантує стабільність кольоровідтворення та економічну ефективність. У кваліфікаційній роботі описується налаштування машини. До цього процесу включаємо калібрування кольору та регулювання подачі фарби. Якщо це виконати правильно, здобувач отримає однакові відбитки у серії загалом.

Післядрукарська обробка спрямована на надання продукції завершеного вигляду та підвищення її експлуатаційних властивостей. Після друку здійснюється різання аркушів до кінцевого формату. За необхідності застосовується ламінування, яке виконує захисну та декоративну функції, підвищуючи стійкість плакатів до механічних пошкоджень і впливу зовнішнього середовища. Для підсилення візуального ефекту можуть

використовуватися вибіркоче УФ-лакування або інші оздоблювальні технології.

Завершальним етапом є контроль якості. Сюди відносимо перевірку відповідності кольору затвердженим еталонам, точності різання та відсутності друкарських дефектів. Це особливо важливо для серійної продукції, де всі екземпляри повинні бути ідентичними.

У специфікації дипломної роботи необхідно обґрунтувати вибір обладнання з урахуванням тиражу та формату плакатів. Матеріали мають підбиратися відповідно до вимог до якості зображення та довговічності продукції. Важливим є також дотримання технологічних режимів, таких як швидкість друку, параметри тиску та температури, що безпосередньо впливають на якість кінцевого продукту.

Розроблення та реалізація серії плакатів як кваліфікаційного проєкту

Розроблення серії плакатів є одним із найбільш доцільних і водночас комплексних форматів виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи для здобувачів спеціальності «Видавництво та поліграфія». Такий тип проєкту дозволяє поєднати дизайнерські, технологічні та аналітичні аспекти професійної діяльності, що повністю відповідає сучасним вимогам підготовки фахівців галузі. Серія плакатів розглядається не як сукупність окремих зображень, а як цілісна система візуальної комунікації. Вона повинна мати єдину концепцію, стилістичну узгодженість і чітко визначене функціональне призначення. У контексті кваліфікаційної роботи важливим є не лише створення графічного продукту, а й глибоке обґрунтування кожного етапу його розроблення та реалізації.

Концептуальне проєктування серії плакатів

Першим етапом виконання такого проєкту є формування концепції. Здобувач вищої освіти має визначити тематику серії, її цільову аудиторію та комунікаційну мету. Це може бути соціальна, культурна, рекламна або інформаційна тематика. Важливо, щоб обрана тема була актуальною, відповідала сучасним тенденціям розвитку медіа та мала практичне значення. На цьому етапі проводиться аналіз аналогів. Досліджуються приклади плакатної продукції, визначаються їхні сильні та слабкі сторони, стилістичні особливості та ефективність комунікації. Це дозволяє сформулювати власне дизайнерське рішення, яке не лише відповідає сучасним трендам, а й має елементи новизни. Результатом концептуального етапу є сформована ідея серії, яка складається із:

- ✓ загальної візуальної концепції;
- ✓ стилістичних особливостей;
- ✓ колірної палітри;
- ✓ шрифтових рішень;
- ✓ композиційних принципів.

Дизайн та художньо-композиційні рішення

Наступним етапом є безпосереднє створення дизайну плакатів. Важливою умовою є дотримання принципу серійності, тобто всі плакати повинні бути об'єднані єдиною графічною мовою. Це може проявлятися у використанні однакових шрифтів, кольорової гами, модульної сітки або композиційної структури. Особлива увага приділяється типографіці, оскільки текст у плакаті виконує не лише інформативну, а й композиційну функцію. Шрифти повинні бути читабельними, відповідати тематиці та гармонійно поєднуватися з графічними елементами. Композиція плакатів має забезпечувати швидке сприйняття інформації. Оскільки плакат є засобом короткочасної візуальної комунікації, важливо правильно розставити акценти, використати контраст, ритм і баланс елементів. У рамках кваліфікаційної роботи здобувач повинен розробити серію з 5 плакатів, які відрізняються змістом, але залишаються стилістично узгодженими.

Технологічна підготовка до друку

Важливим етапом є підготовка макетів до друку. Саме цей етап демонструє рівень професійної підготовки здобувача як фахівця у сфері поліграфії. Під час додрукарської підготовки необхідно:

- ✓ перевести макети у кольорову модель СМҮК;
- ✓ перевірити роздільну здатність зображень (не менше 300 dpi);
- ✓ додати вільоти під обріз;
- ✓ виконати кольорокорекцію;
- ✓ перевірити шрифти та їх вбудовування;
- ✓ здійснити фінальну перевірку pdf-файлів.

Окрему увагу слід приділити кольоровідтворенню, оскільки плакати зазвичай містять великі площі заливок і яскраві графічні елементи. Неправильні налаштування можуть призвести до втрати якості або спотворення кольору.

Вибір технології друку та матеріалів

У кваліфікаційній роботі обов'язковим є обґрунтування вибору технології друку. Залежно від тиражу та вимог до якості можуть використовуватися різні методи:

- ✓ цифровий друк (для малих накладів);
- ✓ офсетний друк (для середніх і великих тиражів).

Здобувач вищої освіти у дипломній роботі має проаналізувати економічну доцільність обраної технології, враховуючи тираж продукції, терміни виконання, собівартість, вимоги до якості. Також необхідно обґрунтувати вибір матеріалів, зокрема, тип паперу (крейдований, матовий, глянцевиий), щільність паперу, використання додаткових покриттів (ламінування, лакування).

Післядрукарська обробка та контроль якості

Після друку плакати проходять етап післядрукарської обробки. Це може бути різання, ламінування, інші види зовнішнього візуального оформлення. Ці процеси впливають на зовнішній вигляд і довговічність продукції. Контроль якості є завершальним і надзвичайно важливим етапом. Перевіряється

точність кольоровідтворення, контролюються технічні параметри, виявляються дефекти друку, оцінюється відповідність готової продукції початковому задуму.

Для серійної продукції особливо важливо забезпечити уніфікованість усіх екземплярів.

Презентація результатів у кваліфікаційній роботі

Результати виконаної роботи подаються у двох формах:

1) пояснювальна записка, у якій детально описуються всі етапи розроблення та обґрунтовуються прийняті рішення.

2) практична частина, куди входять готові макети плакатів і, за можливості, надруковані зразки.

Під час захисту здобувач має продемонструвати не лише готовий продукт, а й розуміння процесу його створення. Важливо аргументовано пояснити вибір концепції, дизайнерських рішень і технологій виготовлення.

Таким чином, розроблення серії плакатів є повноцінним, логічно обґрунтованим і ефективним форматом кваліфікаційної (дипломної) роботи, що відповідає сучасним вимогам підготовки фахівців у сфері видавництва та поліграфії. Виконання такого проєкту сприяє формуванню комплексних професійних компетентностей. Здобувач отримує досвід роботи як дизайнер, технолог і аналітик, що є надзвичайно важливим для подальшої професійної діяльності. Серія плакатів як кваліфікаційний проєкт дозволяє продемонструвати креативне мислення, показати навички роботи з графічними редакторами, підтвердити знання поліграфічних технологій, розвинути здатність до самостійного прийняття рішень.

2. Маршрут для друкованої продукції (на прикладі книжкового видання)

Цей маршрут орієнтований на виготовлення багатосторінкового видання з використанням традиційного офсетного або продуктивного цифрового друку.

Технологічні етапи:

1. **Додрукарська підготовка.** Верстка, перевірка PDF, кольороподіл, виготовлення друкарських форм.

2. **Друкарський процес.** Підготовка машини, друк накладу (основний блок та обкладинка).

3. **Післядрукарська обробка.** Фальцювання аркушів, комплектування блоку, скріплення (термоклей або шиття нитками), оздоблення обкладинки.

Специфікація для дипломної роботи:

✓ **обладнання** (аркушева офсетна машина (наприклад, Heidelberg Speedmaster) або ЦПМ (HP Indigo). Для обробки – фальцювальні машини та лінії безшвейного скріплення);

✓ **матеріали** (папір (офсетний, крейдований), картон для обкладинки, друкарські фарби (СМУК), клеї;

✓ **режими** (швидкість друку (відбитків/год), тиск між циліндрами, температура сушіння фарби, в'язкість клею при нанесенні).

Технологічний маршрут виготовлення книжкового видання є складним багатоетапним процесом, що потребує чіткої синхронізації між додрукарськими, друкарськими та фінішними операціями для забезпечення високої якості багатосторінкового продукту.

Процес розпочинається з етапу **додрукарської підготовки**, де спершу здобувачу варто зосередитися технічне проектування макета. Після завершення верстки обов'язковим кроком є процедура автоматизованої перевірки pdf-файлів на відповідність технічним вимогам друкарні. Мається на увазі контроль за роздільною здатністю зображень, вильотами за обріз та добором шрифтів. Далі здійснюється кольороподіл (перетворення зображень у модель СМУК) та розкладка сторінок на друкарському аркуші (спуск полос) з урахуванням подальшого фальцювання. Завершується етап виготовленням друкарських форм за технологією CtP (Computer-to-Plate), де лазерне експонування переносить зображення безпосередньо на алюмінієві пластини.

Друкарський етап має забезпечити підготовку обладнання, тобто встановлення форм, налаштування системи подачі паперу та регулювання подачі фарби. Якщо усе зроблено правильно, відбитки усього накладу друку будуть ідентичними. У разі використання аркушевих офсетних машин, таких як Heidelberg Speedmaster, друк основного блоку та обкладинки зазвичай відбувається окремо, причому для ілюстрованих видань важливо забезпечити стабільний денситометричний баланс. Якщо обрано цифрову машину (наприклад, HP Indigo), процес прискорюється завдяки відсутності фізичних форм, що дозволяє ефективно друкувати малі накладки.

Найбільш трудомістким є етап **післядрукарської обробки**, де розрізнені відбитки перетворюються на цілісну книгу. Спочатку проводиться фальцювання – згинання друкарських аркушів у зошити за певною схемою. Потім зошити комплектуються у блоки методом підбору. Залежно від конструкції видання, блок скріплюється або шляхом термоклейового безшвейного скріплення, що є оптимальним для м'якої обкладинки, або шиттям нитками для забезпечення довговічності. Паралельно здійснюється оздоблення обкладинки: ламінування плівкою, вибіркове УФ-лакування або тиснення. Кінцевий етап – це вставка блоку в обкладинку та тристороннє обрізання готового виробу.

Для успішного захисту дипломної роботи необхідно чітко визначити **специфікацію**. Вибір обладнання зумовлюється перш за все тиражем майбутнього видання. Для масових видань обґрунтовується застосування високопродуктивних офсетних машин та автоматизованих ліній скріплення. Як матеріальну базу проекту детально описують папір (наприклад, офсетний 80 г/м² для текстових сторінок та крейдований від 115 г/м² для вставок з фотографіями), типи картону для палітурки, специфіку друкарських фарб, клеїв. Визначальним технічним показником у роботі є дотримання технологічних режимів: швидкості друку (відбитків/год), оптимального тиску між офсетним та друкарським циліндрами для запобігання дефектів, температури сушіння фарби та в'язкості клею, що гарантує міцність конструкції книги при експлуатації.

3. Маршрут для паковальної продукції (на прикладі картонної коробки)

Пакування вимагає особливої уваги до міцності конструкції та захисних властивостей матеріалів.

Технологічні етапи:

1. **Конструювання.** Розробка розгортки пакування, створення замкових елементів.

2. **Друк.** Найчастіше флексографія (для рулонних матеріалів) або офсет (для картону).

3. **Оздоблення та висікання.** Лакування (захисне або УФ), тиснення фольгою, висікання контуру, бігування ліній згину.

4. **Складання.** Склеювання по клапанах на фальцювальньо-склеювальних машинах).

Специфікація для дипломної роботи:

обладнання (флексографічна машина, планшетний плоттер тощо);

матеріали (целюлозний або макулатурний картон, ламінаційні плівки, спеціальні стійкі до стирання фарби, вирубні штампи);

режими (сила притиску при висіканні, глибина бігування (щоб картон не тріскався), швидкість подачі заготовок у склеювальну лінію).

Технологічний маршрут виготовлення паковальної продукції, зокрема картонної коробки, являє собою складний інженерний процес, де естетична привабливість повинна поєднуватися з високою механічною міцністю та захисними функціями.

Процес розпочинається з етапу **конструювання**, який є фундаментом усього виробництва. На цій стадії розробляється точна розгортка пакування з урахуванням товщини обраного матеріалу та майбутнього вмісту. Особлива увага приділяється створенню замкових елементів, клапанів та систем фіксації, що мають забезпечити жорсткість конструкції без ризику самовільного розкриття. Після створення креслення виготовляється тестовий зразок для перевірки ергономіки та точності геометричних параметрів.

Наступним етапом є **друк**, вибір якого залежить від типу матеріалу та тиражності. Для масового виробництва на рулонних матеріалах найчастіше застосовують флексографію, що дозволяє працювати з різними типами фарб, зокрема водними або УФ-затверджуваними. У випадках, коли використовується щільний листовий картон і потрібна фотографічна якість зображення, обирають офсетний друк. Важливо забезпечити точне відтворення фірмових кольорів та стабільність фарбового шару, який піддаватиметься механічним навантаженням під час експлуатації пакування.

Етап **оздоблення та висікання** є критичним для формування кінцевого вигляду та функціональності виробу. Спочатку наноситься захисне або вибіркоче УФ-лакування, що запобігає стиранню фарби та додає візуальних ефектів. Для преміального сегмента застосовують тиснення фольгою. Після цього аркуші проходять через процес висікання контуру за допомогою штанцформ (вирубних штамтів). Одночасно з висіканням виконується

бігування – формування ліній згину шляхом вдавлювання матеріалу, що вкрай важливо для збереження цілісності поверхневого шару картону при формуванні коробки.

Завершує маршрут процес **складання**, що відбувається на фальцювально-склеювальних машинах. Тут заготовки автоматично згинаються по лініях бігування, а на сполучні клапани наноситься клей. Точність позиціонування клейових точок та зусилля притиску гарантують, що пакування витримає вагу продукту та логістичні навантаження.

У **специфікації для дипломної роботи** необхідно детально обґрунтувати вибір обладнання, наприклад, високоефективних машин або планшетних плоттерів для виготовлення індивідуальних замовлень. Вибір матеріалів має бути обґрунтованим в описі властивостей целюлозного або макулатурного картону, характеристики ламінаційних плівок та спеціальних фарб, стійких до стирання та вицвітання. У технічній частині пояснювальної записки до дипломної роботи має бути опис технологічних режимів: розрахунок сили притиску при висіканні, визначення глибини бігування для запобігання розтріскуванню картону, а також оптимізація швидкості подачі заготовок у склеювальну лінію для забезпечення стабільної якості адгезії.

4. Маршрут для електронної (цифрової) продукції (на прикладі мультимедійного лонґрід)

Тут фокус зміщується з фізичного виробництва на програмування та архітектуру контенту.

Технологічні етапи:

1. **Проектування UX/UI.** Створення карти сайту/додатка, прототипування інтерфейсу.

2. **Підготовка контенту.** Оптимізація графіки, відео (стиснення без втрати якості), верстка тексту за допомогою HTML5/ CSS3 або спеціалізованих платформ.

3. **Розробка та інтеграція.** Збірка елементів, налаштування інтерактивності (гіперпосилання, анімації).

4. **Тестування та публікація.** Перевірка адаптивності, розміщення на сервері або в App Store/ Google Play.

Специфікація для дипломної роботи:

інструментарій (програми, платформи);

матеріали (шрифтові гарнітури, формати файлів, метадані для SEO);

технічні параметри (роздільна здатність екрану, швидкість завантаження сторінки, кросбраузерна сумісність, глибина кольору).

Технологічний маршрут виготовлення електронної (цифрової) продукції, зокрема мультимедійного лонґрід, докорінно відрізняється від традиційних поліграфічних процесів, оскільки фокус виробництва зміщується з фізичного втілення на архітектуру контенту, програмування та взаємодію з користувачем.

Процес розпочинається з етапу **проектування UX/UI**, який є аналогом конструкторського відділу в друкарні. На цій стадії розробляється

інформаційна архітектура та карта проєкту, що визначає логіку переходу між розділами. Створення прототипу інтерфейсу дозволяє візуалізувати розташування текстових блоків, інтерактивної інфографіки та відеовставок, забезпечуючи зручність навігації та інтуїтивно зрозумілий користувацький досвід.

Наступним етапом є **підготовка та оптимізація контенту**. На відміну від друку, де пріоритетом є максимальна роздільна здатність, цифрова продукція вимагає балансу між якістю та вагою файлів. Проводиться ретельне стиснення растрової графіки та відео без візуальних втрат, а також підготовка векторних елементів. Верстка тексту здійснюється з використанням сучасних стандартів HTML5 та CSS3, що забезпечує гнучкість відображення контенту, або через спеціалізовані платформи для візуального сторітелінгу, які дозволяють інтегрувати складні візуальні ефекти.

На етапі **розробки та інтеграції** здійснюється фізична збірка всіх елементів у єдину систему. Тут налаштовується інтерактивність: гіперпосилання, ефекти прокрутки, анімаційні переходи та реакції інтерфейсу на дії користувача. Важливо забезпечити цілісність мультимедійного потоку, щоб відео та аудіо супроводжували текст, не перевантажуючи ресурси пристрою.

Завершальний етап – **тестування та публікація**. Проводиться ретельна перевірка адаптивності, щоб лонгрід коректно відображався на екранах смартфонів, планшетів та десктопів. Аналізується швидкість завантаження сторінок та кросбраузерна сумісність. Після фінальних виправлень продукт розміщується на веб-сервері, у хмарному сховищі або публікується у відповідних магазинах додатків.

У **специфікації для дипломної роботи** замість традиційного «обладнання» описується програмний інструментарій: наприклад, графічні редактори пакета Adobe Creative Cloud (InDesign для макетування, Animate для інтерактиву), середовище Figma для проектування інтерфейсів та системи керування контентом (CMS) тощо. Перелік «матеріалів» складають цифрові активи: веб-шрифти, оптимізовані формати файлів (для зображень, для відео, для графіки), а також метадані для пошукової оптимізації (SEO). Технічними параметрами для специфікації будуть роздільна здатність екрана, швидкість відклику сторінки, глибина кольору та показники доступності контенту для різних категорій користувачів.

ПІДГОТОВКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ У ВИДАВНИЦТВІ ТА ПОЛІГРАФІЇ

Підготовка кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання здобувача вищої освіти на бакалавраті. Саме ця робота має засвідчити, наскільки студент готовий до професійної діяльності у сфері видавництва та поліграфії. У проєкті потрібно поєднати теоретичні знання і практичні навички. Тому ним передбачено створення реального продукту – друкованого або цифрового, та детальний опис процесу створення.

Робота здобувача над проектом відбувається у кілька етапів. Спочатку йде організаційний етап. На цьому етапі студент обирає тему, формулює мету і завдання, визначає предмет, об'єкт дослідження, ідею та концепцію майбутнього продукту. Також саме тут починається проектування технологічного маршруту, тобто продумується весь процес створення продукції від початку до кінця. Далі настає змістовний етап. Це основна частина роботи. Здобувач аналізує ринок, вивчає аналогічні або подібні проекти, конкурентів, та обґрунтовує свої рішення. Паралельно він працює над створенням самого продукту. Це може бути книжкове видання, серія плакатів, пакування або цифровий продукт, наприклад, мультимедійний лонгрід. Для кожного виду продукції потрібно прописати свій технологічний маршрут. Це такі етапи, як підготовка контенту, додрукарська підготовка, проектування, основний процес виготовлення і завершальна обробка.

Важливим є правильний вибір технології друку. Наприклад, для невеликих накладів краще підходить цифровий друк. Для великих тиражів доцільніше використовувати офсет або флексографію. Якщо мова йде про цифровий продукт, тоді більше уваги приділяється дизайну інтерфейсу, структурі контенту та технічній реалізації. Окрему увагу потрібно приділити технологічній карті. Вона показує всі етапи роботи, параметри виробництва та контроль якості. Це допомагає здобувачам вищої освіти чітко організувати процес і уникнути помилок.

Останнім етапом є оформлення пояснювальної записки, тобто теоретичної частини кваліфікаційної (дипломної) роботи. У ній студент описує свою роботу, пояснює всі рішення і підбиває підсумки. Робота має відповідати вимогам Житомирського державного університету імені Івана Франка до кваліфікаційних (дипломних) робіт та принципам академічної доброчесності.

Таким чином, кваліфікаційний проект – це не просто фінальне завдання на шляху навчання та підготовки бакалавра з видавництва та поліграфії, а можливість продемонструвати свої компетентності і підготуватися до реальної роботи у сфері видавництва та поліграфії.

ОСНОВНЕ У СТРУКТУРІ ТА ОФОРМЛЕННІ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ¹

Оформлення кваліфікаційної (дипломної) роботи здійснюється відповідно до вимог Житомирського державного університету імені Івана Франка. Текст подається на білих аркушах формату А4 з одностороннім друком (виняток становить титульна сторінка). Для набору використовується шрифт Times New Roman розміром 14 пунктів із міжрядковим інтервалом 1,5.

¹ Детальніше див.: Положення про кваліфікаційну (дипломну) роботу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2025. С. 7-16.

Абзацний відступ має становити 1,25 см, а додаткові інтервали між абзацами не встановлюються.

Поля сторінки задаються так: верхнє та нижнє – по 2 см, лїве – 2,5–3 см, праве – 1–1,5 см. На кожній сторінці повинно бути не менше ніж 29 рядків тексту. Орієнтовно один умовний друкований аркуш відповідає 24 сторінкам суцільного тексту. Готова робота має бути належним чином зшита.

Нумерація сторінок є наскрізною і починається після титульної сторінки. Номер сторінки розміщується у правій частині верхнього колонтитулу. Назви розділів подаються великими літерами, наприклад: РОЗДІЛ 1. НАЗВА. Підрозділи оформлюються з абзацу малими літерами із зазначенням номера розділу та підрозділу (наприклад: 1.1. Назва підрозділу). Після кожної цифри обов'язково ставиться крапка. У тексті обов'язково мають бути посилання на використані джерела. Вони подаються у квадратних дужках, наприклад: [3, с. 27], де вказується номер джерела у списку літератури та сторінка.

Під час набору тексту слід дотримуватися технічних вимог: між словами ставиться лише один пробіл, необхідно чітко розрізняти дефіс (-) і тире (–). Ініціали з прізвищем, а також позначення сторінок, томів, частин, параграфів і номерів (наприклад: І. І. Іванченко, С. 15–18, Т. 2, № 21) потрібно відокремлювати нерозривним пробілом.

У тексті використовуються парні лапки типу «...». При позначенні десятиліть між роками застосовується тире з пробілами (наприклад: 40-х – 50-х рр.). Натомість часові та числові інтервали оформлюються через тире без пробілів (наприклад: липень–серпень, 72–76).

Дотримання цих вимог забезпечує єдині стандарти оформлення та підвищує якість кваліфікаційної роботи.

ПІДГОТОВКА АНОТАЦІЇ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (ДИПЛОМНИХ) РОБІТ²

Анотація кваліфікаційної (дипломної) роботи – короткий виклад її основного змісту з представленням основного змісту дослідження. з узагальненим представленням її основних результатів. У ній наводиться стисла характеристика виконаної роботи та дається уявлення про її наукову новизну й практичну цінність. Структурно у кваліфікаційній роботі анотації українською та англійською мовами подаються після титульного аркуша. В анотації необхідно зазначити основні відомості про роботу: прізвище, ім'я та по батькові здобувача вищої освіти; тему кваліфікаційної роботи; рівень вищої освіти; шифр і назву спеціальності; освітню програму; повну назву закладу вищої освіти – Житомирський державний університет імені Івана Франка; місто та рік виконання роботи; а також її загальний обсяг у сторінках.

² Детальніше див.: Положення про кваліфікаційну (дипломну) роботу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2025. С. 8.

У текстовій частині анотації стисло подаються об'єкт і предмет дослідження, формулюються мета та основні завдання, описуються використані методи, а також зазначаються елементи наукової новизни, практичне значення отриманих результатів (за наявності). Інформація має бути викладена лаконічно, логічно та без зайвих деталей. Завершується анотація переліком ключових слів (від 7 до 15 категорій), які подаються за алфавітом, у називному відмінку. Вони відображають основний зміст роботи та полегшують її тематичну ідентифікацію.

Відповідно до вимог Житомирського державного університету імені Івана Франка, анотація є обов'язковим структурним елементом кваліфікаційної роботи. Вона оформлюється державною мовою та додатково подається англійською. Рекомендований обсяг становить 1–2 сторінки. Оформлення здійснюється за встановленим зразком, наведеним у додатках до методичних рекомендацій (див. *Додаток 2*).

ПЕРЕВІРКА РІВНЯ ОРИГІНАЛЬНОСТІ ТЕКСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Академічна доброчесність у Житомирському державному університеті імені Івана Франка становить фундаментальну основу підготовки та успішного захисту кваліфікаційної (дипломної) роботи. Її дотримання визначається чинним законодавством України та забезпечується внутрішніми нормативними актами, зокрема Кодексом академічної доброчесності Житомирського державного університету імені Івана Франка, положеннями щодо забезпечення академічної доброчесності та вимогами, закріпленими у Положенні про кваліфікаційну (дипломну) роботу. Відповідно до встановлених принципів, здобувач вищої освіти під час виконання кваліфікаційної роботи повинен самостійно здійснювати дослідження і готувати текст роботи. Усі запозичені ідеї, теоретичні положення, цитати, статистичні дані або результати інших авторів обов'язково мають супроводжуватися належними посиланнями на джерела. Не менш важливим є і дотримання норм авторського права, що виключає можливість плагіату. Окрім цього, здобувач повинен подавати достовірні результати власної діяльності. Неприпустимим є їх вигадання чи спотворення! Також потрібно правильно зазначати використані методи дослідження та інформаційні джерела (наукові, літературні, технічні джерела, медіа тощо).

Порушення наведених вище вимог, зокрема плагіат, фальсифікація, фабрикація або привласнення чужих напрацювань, розглядається як недотримання академічної доброчесності та може стати підставою для недопуску роботи до захисту.

Для університетських дипломних робіт рекомендованою є наступна шкала оцінки залежно від кількісного показника рівня оригінальності тексту: понад 80 % – висока оригінальність; 60–80 % – задовільна; 40–60 % – низька (у такому разі робота потребує доопрацювання з обов'язковим виправленням

цитувань і посилань); менше ніж 40 % – неприйнятна оригінальність роботи, не допускається до розгляду.

Перевірка робіт на наявність ознак академічного плагіату та визначення відсотка оригінальності здійснюється відповідним структурним підрозділом університету – Інформаційним навчально-виробничим центром.

Таким чином, дотримання принципів академічної доброчесності забезпечує наукову коректність дослідження, достовірність отриманих результатів і формує відповідальне ставлення здобувача до власної роботи. Перевірка рівня оригінальності та її показники є свідченням якісної підготовки майбутнього фахівця та необхідною передумовою допуску кваліфікаційної (дипломної) роботи до захисту.

ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ (ДИПЛОМНИХ) РОБІТ ВИДАВЦІВ-ПОЛІГРАФІСТІВ³

Публічний захист кваліфікаційних (дипломних) робіт видавців-поліграфістів, як і здобувачів інших спеціальностей університету, відбувається у два етапи. Першим етапом є попередній захист під час засідання кафедри (передзахист), другим є власне публічний захист кваліфікаційних (дипломних) робіт, що здійснюється перед Державною екзаменаційною комісією. Захист кваліфікаційної (дипломної) роботи є завершальним етапом навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться відповідно до вимог Положення про кваліфікаційну (дипломну) роботу Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Метою проведення передзахисту є перевірка стану готовності роботи здобувача, її належної завершеності та оформлення, а також оцінка рівня підготовки здобувача до підсумкової атестації. На цьому етапі здобувачем освіти подається на кафедру повністю укомплектована робота. До неї додається відгук наукового керівника та довідка про перевірку рівня оригінальності тексту. Окремо перевіряється оформлення роботи відповідно до встановлених вимог і стандартів. Під час передзахисту студент коротко презентує результати свого дослідження в усній формі. Після цього відповідає на запитання викладачів кафедри. За результатами обговорення здобувачеві можуть бути надані рекомендації. Зокрема, це може стосуватися доопрацювання тексту, виправлення помилок або уточнення окремих положень. Якщо кафедра ухвалює рішення про допуск до захисту, робота передається на рецензування. Рецензентами є фахівці з інших закладів освіти, які мають відповідний науковий ступінь або вчене звання за спеціальністю.

Основний захист кваліфікаційних (дипломних) робіт відбувається публічно на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії. Кожен здобувач у порядку, встановленому у списку групи на захист, виступає з

³ Детальніше див.: Положення про кваліфікаційну (дипломну) роботу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2025. С. 20-22.

доповіддю за темою своєї роботи. Тривалість виступу зазвичай становить 10–15 хвилин. У доповіді потрібно стисло пояснити актуальність теми, обґрунтувати її вибір, визначити мету і завдання, охарактеризувати об'єкт дослідження. Також слід представити основні результати, висновки та можливі перспективи подальших досліджень. Для кращого сприйняття матеріалу дозволяється використовувати презентації або інші наочні матеріали.

Після виступу члени комісії ставлять запитання. Здобувач повинен надати чіткі та аргументовані відповіді. За необхідності він також реагує на зауваження рецензента. Така процедура дозволяє оцінити рівень самостійності виконаної роботи, глибину опрацювання теми та сформованість професійних компетентностей.

Рішення Екзаменаційної комісії щодо оцінок результатів публічного захисту здобувачів вищої освіти голова Екзаменаційної комісії оголошує у день захисту.

Отже, захист кваліфікаційної (дипломної) роботи є підсумковою формою атестації. Він підтверджує готовність випускника до професійної діяльності у відповідній галузі.

Порада

Усі матеріали кваліфікаційного проєкту та текст дипломної роботи слід регулярно зберігати після кожного етапу роботи. Рекомендується робити це щонайменше у двох місцях поза межами власного комп'ютера. Наприклад, можна використовувати хмарні сервіси, мережеві ресурси або зовнішні носії (флешнакопичувачі тощо). Це допоможе уникнути втрати даних і забезпечить їх надійне збереження.

ДОДАТКИ

Додаток 1

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА
ФРАНКА**

**Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра журналістики, реклами та PR**

Реєстраційний № _____
Дата реєстрації _____

ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (ДИПЛОМНОЇ) РОБОТИ

**Кваліфікаційна (дипломна) робота
здобувача вищої освіти
першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти
спеціальності
G20 Видавництво та поліграфія
освітньої програми «Видавництво та
поліграфія»
45Бд-Вид групи
*ПРИЗВИЩЕ, ім'я та по батькові***

Науковий керівник:
доцент кафедри
журналістики, реклами та PR,
кандидат філологічних наук
ПРИЗВИЩЕ ім'я та по батькові

Рекомендована до захисту
рішенням кафедри журналістики, реклами та PR
Протокол №__ від «__» _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____ *Ім'я ПРИЗВИЩЕ*
(підпис)

Житомир – 20__

Дата захисту _____

Результат захисту

за університетською шкалою	кількість балів за 100 бальною шкалою	ECTS

Голова ЕК _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Члени ЕК _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Секретар ЕК _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

АНОТАЦІЯ

ПІБ. Тема кваліфікаційної (дипломної) роботи: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти: спеціальність G20 Видавництво та поліграфія, освітня програма Видавництво та поліграфія / Житомирський державний університет імені Івана Франка. Житомир, 20____. _____ сторінок.

Текст анотації

Ключові слова: 7 – 15 термінів, через кому, за алфавітом, у називному відмінку.

ABSTRACT

A full name. A thesis (diploma) topic: the first (bachelor's) level of higher education: specialty G20 Publishing and Printing, educational program Publishing and Printing / Ivan Franko Zhytomyr State University. Zhytomyr, 20____. _____ pages.

The text of the abstract

Key words: 7 – 15 terms, separated by commas, alphabetically, in the nominative case.

ЗМІСТ

АНОТАЦІЯ	
3	
ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	
12	
1.1. Назва підрозділу	
12	
1.2. Назва підрозділу	
23	
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	
33	
2.1. Назва підрозділу	
33	
2.2. Назва підрозділу	
39	
РОЗДІЛ 3. НАЗВА РОЗДІЛУ	
53	
3.1. Назва підрозділу	
53	
3.2. Назва підрозділу	
55	
ВИСНОВКИ	
83	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ	
85	
ДОДАТКИ	91

ЛІТЕРАТУРА

Еко У. Як написати дипломну роботу. Гуманітарні науки. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.

Закон України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20> (дата звернення: 08.03.2026)

Партико З. В. Основи наукових досліджень: підготовка дисертації : навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Видавництво "Ліра-К", 2017. 232 с.

Положення про кваліфікаційну (дипломну) роботу в Житомирському державному університеті імені Івана Франка. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2025. 54 с.

Різун, В. В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві: навч. посібник / В. В. Різун, Т. В. Скотникова. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Преса України, 2008. 144 с.

Poindexter P. M., McCombs M. E. Research in mass communication : A practical guide. Boston, New York : Bedford/St.Martin's, 2000. 452 p.